

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ЩОДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЗВІТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ»
ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ
071 «ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ»

ХАРКІВ 2019

УДК 336.015(075.8)

ББК 65.053 я 7

Рецензенти:

Красноруцький О.О., доктор економічних наук, професор кафедри організації виробництва, бізнесу та менеджменту Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка

Коваленко М.М., доктор наук з державного управління, професор кафедри економічної теорії та фінансів ХРІ НАДУ при Президентіві України

Рижикова Н.І. Методичні вказівки щодо виконання контрольних робіт з навчальної дисципліни «**Звітність підприємств**» для студентів заочної форми навчання за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» / Н.І. Рижикова, Ю.О. Зайцев. – Харків: Видавництво «Стильна типографія», 2019. – 41 с.

Методичні рекомендації підготовлено відповідно до освітньо-професійної програми курсу «Звітність підприємств» з підготовки спеціалістів за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування»

Розглянуто на засіданні кафедри обліку та аудиту ХНТУСГ ім. П. Василенка (протокол №9 від 12.03.2019 р.).

Рекомендовано до друку науково-методичною комісією ННІ бізнесу і менеджменту ХНТУСГ ім. П. Василенка (протокол №6 від 14.03.2019 р.).

© ХНТУСГ ім. П. Василенка

© Рижикова Н.І.

© Зайцев Ю.О.

ЗМІСТ

Вступ		4
1.	Рекомендації щодо написання та оформлення контрольної роботи	6
2.	Варіанти контрольної роботи	7
3.	Методичні рекомендації для виконання завдань	8
	Тема 1. Сутність, порядок складання та подання фінансової звітності	8
	Тема 2. Баланс підприємства	9
	Тема 3. Звіт про фінансові результати	11
	Тема 4. Звіт про рух грошових коштів	13
	Тема 5. Звіт про власний капітал	15
	Тема 6. Примітки до річної фінансової звітності	17
	Тема 7. Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва	19
	Тема 8. Особливості заповнення додатку до приміток до річної фінансової звітності «Інформація за сегментами»	20
	Тема 9. Загальні положення складання та подання податкової звітності	21
	Тема 10. Загальні поняття про статистичну звітність	24
4.	Завдання до теоретичної частини	27
5.	Завдання до практичної частини	29
6.	Питання до іспиту	37
7.	Список рекомендованої літератури	39
Додаток А. Зразок оформлення титульної сторінки контрольної роботи		41

ВСТУП

Складання звітності є завершальним етапом облікового процесу підприємства, здійснюється на основі даних бухгалтерського обліку для того, щоб задовольнити інформаційні потреби різних зовнішніх та внутрішніх користувачів.

Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. №996 - XIV всі юридичні особи, що створені відповідно до чинного законодавства України, незалежно від організаційно-правових форм та видів власності, зобов'язані вести бухгалтерський облік та подавати фінансову, податкову, статистичну та інші види звітності.

У зв'язку з важливістю звітності як для зовнішніх, так і для внутрішніх користувачів до навчальних планів підготовки студентів облікових спеціальностей включено дисципліну «Звітність підприємства».

Засвоєння теоретичного матеріалу, вирішення практичних завдань та ситуацій зі складання звітності передбачає знання положень (стандартів) бухгалтерського обліку та інших нормативних документів. Тематика завдань відповідає освітньо-професійній програмі підготовки фахівців з обліку і аудиту.

Розв'язання практичних завдань та ситуацій дозволяє не тільки отримати більш глибокі знання з певної теми, але набути навичок практичної роботи зі складання фінансової, податкової та інших видів звітності.

Мета викладання навчальної дисципліни «Звітність підприємств» - дати студентам знання про обсяг і форми державної фінансової, податкової, статистичної та спеціальної звітності, методика їх складання, узгодженість окремих показників звітності, відображених у різних формах, порядок затвердження та оприлюднення бухгалтерської звітності.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Звітність підприємств» є вивчення МСБО та Національних П(С)БО, облікової політики підприємства, плану рахунків та інструкції по його застосуванню; розгляд питань державного регулювання

методичних засад складання звітності; організація підготовки та подання фінансової звітності: Балансу, Звіту про фінансові результати, Звіту про рух грошових коштів, Звіту про власний капітал, Приміток до річної фінансової звітності; уміння складати статистичну звітність; порядок заповнення форм податкової звітності; особливості складання і подання звітів суб'єктами малого підприємництва; мета та порядок складання консолідованої звітності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

1. основні положення МСБО та Національних П(С)БО;
2. порядок організації облікової політики підприємства;
3. основні засади організації підготовки та подання фінансової звітності;
4. порядок заповнення та подання основних форм податкової звітності;
5. основні засади організації підготовки та подання статистичної звітності;
6. особливості складання і подання звітів суб'єктами малого підприємництва;
7. мету та порядок складання консолідованої звітності.

вміти:

1. використовувати основні законодавчі та нормативні акти, які регламентують порядок заповнення та подання основних форм звітності на підприємстві;
2. організовувати підготовку та подання фінансової звітності;
3. заповнювати основні форми податкової звітності;
4. організовувати підготовку та подання статистичної звітності;
5. складати звіти суб'єктів малого підприємництва;
6. складати консолідовану звітність.

1. РЕКОМЕНДАЦІЙ ЩОДО НАПИСАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Контрольна робота складається зі 100 варіантів, кожний з яких містить два теоретичних питання та одне практичне завдання. При підготовці відповідей на теоретичні питання студенти використовують рекомендовані законодавчі акти України, підручники, навчальні посібники, інформаційні матеріали та інші джерела науково-методичної літератури. Список літератури повинен містити не менше п'яти джерел.

Контрольна робота виконується українською мовою на папері формату А4. Робота друкується комп'ютерним способом. Шрифт друку – Times New Roman, звичайний, світлий. Кегль (параметри) шрифту – 14 pt (одиниць). Міжрядковий інтервал тексту – 1,5. Верхнє і нижнє поле – по 20 мм; лівє – 30 мм; правє – 10 мм. Допускається виконання роботи чорнильною ручкою від руки.

Нумерація аркушів проставляється у верхньому правому куті аркуша арабськими цифрами. Першою сторінкою контрольної роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок. На титульному аркуші номер сторінки не ставлять. Зразок оформлення титульного аркушу наведено у Додатку А.

Своєчасно виконане завдання студент здає на кафедрі. У разі негативної рецензії вона повертається на доопрацювання, після чого виконується повторно і знову подається на перевірку.

У разі одержання позитивного відгуку положення контрольної роботи захищаються на кафедрі. На захисті студент обґрунтовує відповіді на теоретичні та практичні завдання, дає пояснення по суті критичних зауважень, відповідає на запитання викладача.

Результати захисту контрольної роботи оцінюються за шкалою («відмінно» (А), «добре» (В, С), «задовільно» (Д, Е), «незадовільно» (F, FX)).

До здачі заліку (екзамену) з дисципліни студент допускається лише за умови захисту **контрольної роботи**.

2. ВАРІАНТИ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Варіанти завдань для контрольної роботи слід визначити за двома останніми цифрами залікової книжки за допомогою наведеної таблиці:

**Розподіл завдань для студентів бакалаврів за
напрямом підготовки 6.030509 «Облік і аудит»***

		Остання цифра номеру залікової книжки									
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Передостання цифра номеру залікової книжки	0	Т-1, 17; П-2	Т-2, 18; П-4	Т-3, 19; П-3	Т-4, 20; П-1	Т-5, 21; П-5	Т-6, 22; П-10	Т-7, 23; П-9	Т-8, 24; П-8	Т-9, 25; П-7	Т-10, 26; П-6
	1	Т-11, 27; П-5	Т-12, 28; П-4	Т-13, 29; П-3	Т-14, 29; П-2	Т-15, 28; П-1	Т-16, 27; П-1	Т-17, 26; П-2	Т-18, 24; П-3	Т-19, 1; П-4	Т-20, 2; П-5
	2	Т-21, 2; П-6	Т-22, 3; П-7	Т-23, 4; П-8	Т-24, 5; П-9	Т-25, 6; П-10	Т-26, 7; П-9	Т-28, 8; П-8	Т-29, 9; П-1	Т-1, 10; П-2	Т-2, 11; П-3
	3	Т-3, 12; П-4	Т-4, 13; П-5	Т-5, 11; П-6	Т-1, 12; П-7	Т-2, 13; П-8	Т-3, 14; П-9	Т-4, 15; П-10	Т-5, 16; П-7	Т-6, 17; П-6	Т-7, 18; П-10
	4	Т-8, 19; П-5	Т-9, 20; П-4	Т-10, 21; П-1	Т-11, 22; П-2	Т-12, 23; П-3	Т-13, 24; П-4	Т-14, 25; П-2	Т-15, 26; П-3	Т-16, 27; П-4	Т-17, 28; П-5
	5	Т-18, 29; П-6	Т-19, 1; П-7	Т-20, 2; П-8	Т-21, 3; П-9	Т-22, 4; П-10	Т-23, 5; П-4	Т-24, 1; П-3	Т-25, 2; П-1	Т-26, 3; П-2	Т-27, 4; П-5
	6	Т-28, 5; П-1	Т-29, 6; П-2	Т-15, 7; П-3	Т-14, 8; П-4	Т-13, 9; П-5	Т-12, 10; П-6	Т-16, 11; П-7	Т-1, 12; П-8	Т-2, 13; П-9	Т-3, 14; П-10
	7	Т-4, 15; П-9	Т-5, 16; П-8	Т-6, 17; П-5	Т-7, 18; П-7	Т-8, 19; П-6	Т-9, 20; П-1	Т-10, 21; П-2	Т-11, 22; П-3	Т-12, 23; П-4	Т-13, 24; П-5
	8	Т-14, 25; П-6	Т-15, 26; П-7	Т-16, 27; П-8	Т-17, 28; П-9	Т-18, 29; П-10	Т-19, 1; П-3	Т-20, 2; П-7	Т-21, 6; П-2	Т-22, 7; П-4	Т-23, 8; П-5
	9	Т-24, 1; П-1	Т-25, 2; П-2	Т-26, 3; П-3	Т-27, 4; П-4	Т-28, 5; П-5	Т-29, 6; П-6	Т-11, 7; П-7	Т-12, 8; П-8	Т-13, 9; П-9	Т-14, 10; П-10

*Де Т – номери теоретичних питань із Розділу 4;

П – номер практичного завдання із Розділу 5.

3. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ

Тема 1. Сутність, порядок складання та подання фінансової звітності

В темі розглядаються: Сутність звітності та її значення. Звітність для власних потреб та для зовнішніх користувачів. Класифікація та регламентація звітності підприємства. Принципи підготовки фінансової звітності та розкриття інформації. Основні положення НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до складання фінансової звітності». Підготовка облікових даних для складання фінансової звітності. Порядок та строки подання бухгалтерської звітності. Терміни зберігання бухгалтерських фінансових звітів.

Метою теми є поглиблення теоретичних знань з нормативно-правової бази звітності, видів та складу звітності й організації її складання.

В Україні основні правила та принципи складання та подання бухгалтерської (фінансової) звітності регламентуються безпосередньо Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996 та відповідними Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку.

За змістом і джерелами формування розрізняють: статистичну, фінансову, податкову, спеціальну та внутрішньогосподарську (управлінську) звітність.

Консолідована фінансова звітність відображає фінансовий стан і результати діяльності юридичної особи та її дочірніх підприємств як єдиної економічної одиниці.

Метою складання фінансової звітності є надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан, результати діяльності та рух коштів підприємства.

Основні вимоги до фінансової звітності, принципи бухгалтерського обліку та фінансової звітності викладено в Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та у Національному положенні (стандарті)

бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» (Далі **НП(С)БО 1**).

Для суб'єктів малого підприємництва і представництв іноземних суб'єктів господарської діяльності національними положеннями (стандартами) встановлюється скорочена за показниками фінансова звітність у складі балансу (ф. №1-м) і звіту про фінансові результати (ф. №2-м), форма і порядок складання яких визначаються П(С)БО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва».

Форма і склад статей фінансової звітності визначаються НП(С)БО 1 і наводяться у додатках 1 і 2 до цього Національного положення (стандарту). Тобто у цих додатках наведено **форми фінансової звітності:**

- Балансу (ф. № 1);
- Звіту про фінансові результати (ф. № 2);
- Звіту про рух грошових коштів (ф. №3);
- Звіту про власний капітал (ф. №4);
- Приміток до фінансової звітності (ф. №5).

Фінансова звітність має ґрунтуватися на даних синтетичного и аналітичного обліку. Особливістю фінансової звітності є відсутність будь-яких планових та нормативних показників.

Звітним періодом для складання фінансової звітності є календарний рік. Проміжна звітність складається щоквартально. До неї входять Баланс та Звіт про фінансові результати.

Головний бухгалтер підприємства, установи повинен організувати і виконати завершальні роботи перед складанням фінансової звітності. Обсяг цих робіт залежить від періоду, за який складається звітність. Найбільш широкий обсяг цих робіт проводиться перед складанням річного фінансового звіту.

Тема 2. Баланс підприємства

В темі розглядаються: Визначення Балансу. Мета складання Балансу. Визначення активів, зобов'язань і капіталу в Балансі. Структура Балансу. Розділи активу і пасиву Балансу. Умови для відображення активів і зобов'язань в Балансі. Зміст

статей Балансу. Взаємозв'язок статей Балансу та рахунків (субрахунків) бухгалтерського обліку. Джерела інформації для складання Балансу. Оцінка та розкриття статей Балансу в Примітках до річної звітності.

Рекомендації до теоретичної частини. Визначення Балансу та вимоги до нього, як елементу фінансової звітності, наведено в національному положенні (стандарті) бухгалтерського обліку НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності».

Баланс – звіт про фінансовий стан підприємства, який відображає на певну дату його активи, зобов'язання і власний капітал.

Бухгалтерський баланс являю собою двосторонню таблицю, у лівій частині - активу балансу - міститься інформація про активи підприємства з погляду їхнього складу і розміщення, а в правій частині – пасиву балансу – міститься інформація про джерела фінансування активів і склад цих джерел з погляду власного чи позикового капіталу.

Головна особливість балансу – рівність підсумків активу і пасиву. Між складовими елементами балансу існує зв'язок, який надається за формулою:

$$\text{Активи} = \text{Зобов'язання} + \text{Капітал}$$

Метою складання Балансу є надання користувачам повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан підприємства на звітну дату для прийняття ефективних економічних рішень.

До типових форм річного фінансового звіту належать: баланс (форма №1, для малих підприємств — форма №1-м). При складанні форми №1-м враховують вимоги Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва».

Рекомендації до практичної частини. У балансі відображаються склад майна підприємства та джерела його формування у вигляді залишків за синтетичними рахунками бухгалтерського обліку. Окремі, близькі за своїм економічним змістом, рахунки в балансі об'єднуються в одну статтю, а статті — в розділи.

Слід пам'ятати, що у балансі підприємства всі дані відображаються за принципом балансу нетто. Баланс-нетто означає, що до підсумкового сальдо не включаються рахунки зносу, торгових надбавок, сумнівні борги, використання прибутку тощо.

Під час заповнення форми №1 Баланс необхідно пам'ятати, що згортання статей активів та зобов'язань є неприпустимим, крім випадків, що передбачені відповідними Положеннями (стандартами). Підсумок активів Балансу повинен дорівнювати сумі зобов'язань та власного капіталу.

Основну увагу звернути на зміст статей Балансу, в разі необхідності звернутися до НП(С)БО 1 і більш детально розглянути порядок відображення того чи іншого об'єкта обліку. Вивчити порядок заповнення статей Балансу. При цьому, слід звернути увагу на визначення та оцінку статей.

Під час заповнення форми №1-м студенту необхідно звернути увагу на використання робочого Плану рахунків, який застосовується не в повному обсязі, а діє за спрощеною формою. Відповідно до нього побудована і фінансова звітність малих підприємств.

Для суб'єктів малого підприємництва дозволяється об'єднувати облік розрахунків, додаткового капіталу, готової продукції на одному балансовому рахунку, показувати забезпечення, довгострокові зобов'язання в цілому.

Тема 3. Звіт про фінансові результати

В темі розглядаються: Мета складання Звіту про фінансові результати. Види діяльності підприємства: операційна, інвестиційна, фінансова. Критерії визначення доходів і витрат. Структура звіту про фінансові результати та розкриття змісту його статей. Рахунки бухгалтерського обліку для відображення доходів, витрат і фінансового результату. Порівнянність показників Звіту про фінансові результати з показниками інших форм звітності. Примітки до Звіту про фінансові результати.

Рекомендації до теоретичної частини. Звіт про фінансові результати є складовою частиною квартальної і річної

фінансової звітності підприємств. Зміст, структура і форма звіту регламентується для великих підприємств НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» (ф. №2) та П(С)БО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва» (ф. №2-М) для суб'єктів малого підприємництва.

Звіт про фінансові результати — це звіт про доходи, витрати і результати діяльності підприємства.

Метою складання цього звіту є надання користувачам повної, правдивої і неупередженої інформації про доходи, витрати, прибутки і збитки від діяльності підприємства за звітний період.

Інформацію Звіту про фінансові результати використовують для оцінки минулої події підприємства, а також оцінки ризику недосягнення очікуваного результату.

Для розкриття інформації про доходи, витрати і фінансові результати підприємства у звіті про фінансові результати використовують рахунки класу 7, 8, 9, які поділяються за видами діяльності підприємства.

Рекомендації до практичної частини. При складанні Звіту про фінансові результати необхідно дотримуватися принципу нарахування та відповідності доходів і витрат, за яким для визначення фінансового результату звітного періоду слід зіставити доходи звітного періоду з витратами, які були здійснені для отримання цих доходів.

Для розуміння змісту першого розділу звіту необхідно чітко розмежовувати види діяльності підприємства (операційна, фінансова, інвестиційна), які мають вплив на групування доходів і витрат.

Студент повинен вивчити умови визнання та оцінки доходів і витрат, що регламентуються НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Крім цього необхідно досконало вивчити вимоги щодо визнання та класифікації доходів за П(С)БО 15 «Дохід» та витрат за П(С)БО 16 «Витрати».

В розділі другому наводиться розшифровка сукупного доходу підприємства. Сукупний дохід – зміни у власному капіталі протягом звітного періоду внаслідок господарських

операцій та інших подій (за винятком змін капіталу за рахунок операцій з власниками), тобто у цьому розділі наводиться інформація щодо дооцінки (уцінки) необоротних активів, фінансових інструментів; накопичених курсових різниць; частки іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств та інший сукупний дохід. Інший сукупний дохід – доходи і витрати, які не включені до фінансових результатів підприємства.

В розділі третьому «Елементи операційних витрат» розшифровуються витрати підприємства, які відображені в першому розділі цього звіту. Заповнення цього розділу звіту здійснюється за рахунками 8 класу «Витрати за елементами». Рахунки цього класу призначені для узагальнення інформації про витрати підприємства протягом звітного періоду.

Слід пам'ятати, що підприємства можуть не використовувати рахунки класу 8, тому студент повинен визначитись з порядком заповнення третього розділу Звіту на підприємстві і охарактеризувати документ, у якому будуть формуватися ці дані.

Студенти, які заповнюють Звіт про фінансові результати по акціонерних товариствах, повинні складати і четвертий розділ «Розрахунок показників прибутковості акцій», в якому наводиться інформація про прості акції або потенційні прості акції, що відкрито продаються та купуються на фондових біржах, включаючи товариства, які перебувають в процесі випуску таких акцій. Зміст і методика заповнення цього розділу форми №2 регламентується П(С)БО 24 «Прибуток на акцію».

Слід звернути увагу на порядок складання Звіту про фінансові результати за формою №2-м, який на відміну від форми №2 має один розділ і меншу кількість рядків у зв'язку з тим, що суб'єктам малого підприємництва дозволяється групувати окремі види доходів і витрат.

Тема 4. Звіт про рух грошових коштів

В темі розглядаються: Мета складання Звіту про рух грошових коштів. Визначення терміну грошових коштів та їх

еквівалентів. Прямий і непрямий методи складання звіту. Джерела інформації для складання Звіту про рух грошових коштів. Рух грошових коштів у результаті операційної, інвестиційної, фінансової діяльності. Розкриття інформації про рух грошових коштів у Примітках до фінансової звітності. Порівнянність показників Звіту про рух грошових коштів з показниками інших форм звітності.

Рекомендації до теоретичної частини. Форма та вимоги до складання Звіту про рух грошових коштів визначені НП(С)БО 1.

У звіті про рух грошових коштів наводяться дані про рух грошових коштів протягом звітного періоду в результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. **Метою складання Звіту про рух грошових коштів** є надання користувачам фінансової звітності повної, правдивої та неупередженої інформації про зміни, що відбулися у грошових коштах підприємства та їх еквівалентах за звітний період.

При складанні **фінансової звітності та консолідованої фінансової звітності** підприємства можуть обрати спосіб складання звіту про рух грошових коштів за прямим або непрямим методом із застосуванням відповідної форми звіту.

За прямим методом рух грошових коштів у результаті операційної діяльності визначається за сумою надходжень від операційної діяльності та сумою витрачання на операційну діяльність грошових коштів за даними записів їх руху на рахунках бухгалтерського обліку.

Більш простий **непрямий метод**, за якого рух грошових коштів у результаті операційної діяльності визначається шляхом коригування прибутку (збитку) від звичайної діяльності до оподаткування.

Рекомендації до практичної частини. При заповненні цього звіту слід пам'ятати, що якщо рух грошових коштів у результаті однієї операції включає суми, які належать до різних видів діяльності, то ці суми слід наводити окремо у складі відповідних видів діяльності: операційної, інвестиційної та фінансової.

Крім цього при заповненні звіту підприємство розгорнуто наводить суми надходжень та видатків, що виникають в результаті різних видів діяльності.

Негрошові операції (отримання активів шляхом фінансової оренди; бартерні операції; придбання активів шляхом емісії акцій тощо) не включаються до звіту про рух грошових коштів.

При заповненні цього звіту необхідно знати, що відбувається використання даних Балансу, Звіту про фінансові результати, дані аналітичного обліку та Приміток до річної фінансової звітності.

Слід пам'ятати, що Звіт про рух грошових коштів складається за звітний період (графи 3 і 4), але для порівняння даних і проведення аналізу в ньому наводяться дані за аналогічний період (графа 5 і 6). Графа 5 і 6 заповнюється за попередній рік за даними граф 3 і 4.

Тема 5. Звіт про власний капітал

В темі розглядаються: Мета складання Звіту про власний капітал. Джерела інформації для складання Звіту про власний капітал. Види капіталів на підприємстві. Фактори змін за статтями Звіту про власний капітал. Порядок заповнення Звіту. Розкриття інформації про власний капітал у Примітках до фінансових звітів.

Рекомендації до теоретичної частини. Зміст, структура, форма і методика складання Звіту про власний капітал визначені НП(С)БО 1. Цей звіт є складовим елементом річної фінансової звітності підприємств. Він складається за формою № 4 за звітний період (календарний рік) за даними з початку року до кінця звітного періоду.

Звіт про власний капітал — це звіт, який відображає зміни у складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду.

Метою складання Звіту про власний капітал є розкриття інформації про зміни у складі власного капіталу підприємства протягом звітного періоду.

Власний капітал утворюється за рахунок двох джерел:

- внесення власниками (засновниками) грошей чи інших активів;
- накопичення суми прибутку, що залишається на підприємстві.

Власний капітал — це частина в активах підприємства, що залишається після вирахування його зобов'язань.

Таким чином, формула розрахунку капіталу має такий вигляд: $K=A-Z$

Враховуючи визначення доходів (Д) і витрат (В) та їх вплив на власний капітал основне бухгалтерське рівняння буде такими:

$$A = K + Z + Д - В$$

Тобто, різниця між доходами і витратами, являє собою чистий прибуток (чистий збиток), який розраховується у Звіті про фінансові результати та збільшує (зменшує) власний капітал підприємства.

Крім доходів і витрат, існують ще дві операції, що впливають на величину власного капіталу, це: інвестиції (І) та вилучення капіталів (Вл) власниками. Вони також можуть бути введені до основної бухгалтерської рівності:

$$A = K + Z + Д - В + І - Вл.$$

Розрізняють такі види власного капіталу: зареєстрований капітал, капітал у дооцінках, додатковий, резервний капітал, нерозподілений прибуток (непокритий збиток), неоплачений капітал, вилучений капітал.

Рекомендації до практичної частини. Звіт про власний капітал складається за рік усіма підприємствами, організаціями та іншими юридичними особами усіх форм власності крім банків, бюджетних установ і суб'єктів малого підприємництва. У цій формі звітності наведено перелік статей за рахунок яких може здійснюватися збільшення або зменшення окремих показників.

Для заповнення Звіту про власний капітал необхідно використати дані аналітичного й синтетичного обліку (оборотні) рахунків 4 класу Плану рахунків, Баланс, Звіт про фінансові результати, установчі документи, свідоцтва про реєстрацію випуску акцій тощо.

Звіт про власний капітал складається у тисячах гривень. Для забезпечення порівняльного аналізу інформації підприємства повинні додавати до річного Звіту про власний капітал за попередній період.

При заповненні Звіту про власний капітал слід пам'ятати, що зміни капіталу можуть виникати внаслідок однієї причини за одним видом капіталу як зменшення, яке записується у дужках, а за другим — як збільшення, яке записується без дужок. Наприклад, відрахування до резервного капіталу за рахунок прибутку повинно бути відображено по рядку 4210 ф. № 4 у графі 6 без дужок, а в графі 7 в дужках у результаті в графі 10 буде нуль.

Якщо зміни стосуються тільки використання прибутку, так, наприклад: нарахування дивідендів, то у цьому випадку запис буде здійснено по рядку 4200 ф. № 4 в графі 7 у дужках і ця сума буде повторена у графі 10 у дужках.

Тема 6. Примітки до річної фінансової звітності

В темі розглядаються: Структура форми фінансової звітності «Примітки до річної фінансової звітності». Зміст розділів звіту. Взаємозв'язок показників Форми 5 з показниками інших форм фінансової звітності. Джерела інформації для складання і заповнення «Приміток до річної фінансової звітності». Примітки щодо облікової політики і облікових оцінок. Примітки щодо виправлення помилок, припущених у фінансових звітах минулих років.

Рекомендації до теоретичної частини. Наказом Міністерства фінансів України від 29.11.2000 р. №302 було затверджено типову форму фінансової звітності №5 «Примітки до річної фінансової звітності» і порядок її заповнення.

Під примітками фінансових звітів необхідно розуміти сукупність показників і пояснень, яка забезпечує деталізацію і обґрунтованість статей фінансових звітів, а також іншу інформацію, що передбачена відповідними положеннями (стандартами).

Обсяг інформації, який наводиться в примітках, та форму викладення матеріалу (у вигляді тексту, таблиць, схем тощо) підприємства визначають самостійно, дотримуючись вимог діючих нормативних актів.

У примітках до фінансових звітів слід розкривати:

- облікову політику підприємства;
- інформацію, яка не наведена безпосередньо у фінансових звітах, але є обов'язковою за відповідними положеннями (стандартами);
- інформацію, що містить додатковий аналіз статей звітності, необхідний для забезпечення її зрозумілості та доречності.

В кінці кожного П(С)БО наводиться перелік інформації, яка підлягає розкриттю у Примітках за розділами обліку або до окремих фінансових звітів.

Для заповнення цієї форми звітності необхідно використовувати:

- Баланс;
- Звіт про фінансові результати;
- Дані синтетичного і аналітичного обліку за окремими рахунками, субрахунками.

Рекомендації до практичної частини. Студенту слід пам'ятати, що Перша група інформації, яка подається в Примітках – це розкриття облікової політики підприємства. При складанні Приміток необхідно стежити за тим, щоб наведена в них інформація відповідала змісту наказу про облікову політику підприємства. Друга група інформації в Примітках – це та інформація, яка не міститься у формах звітності № 1 – 4, але є обов'язковою за вимогами окремих положень (стандартів), яка наводиться у формі № 5 «Примітки до річної фінансової звітності». Третя група інформації в Примітках – це забезпечення її зрозумілості і доцільності, що включає аналіз статей звітності для забезпечення їх повного розкриття, конкретизації та достовірності.

Студенту слід розглянути порядок заповнення Приміток. Ця форма має 15 розділів, у яких наводиться більш детальна інформація про окремі види активів, зобов'язань, доходів і

витрат підприємства, яка забезпечує користувачів необхідною інформацією.

Необхідно охарактеризувати розділи, які заповнюються і вказати дані яких документів для цього використовувалися. Більш детально слід зупинитися на вивченні даних аналітичного обліку, зазначити правильність відображення на рахунках бухгалтерського обліку господарських операцій.

Тема 7. Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва

У темі розглядаються: Основні положення П(С)БО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємства». Ознаки, за якими підприємства відносять до категорії малих. Особливості використання в обліку спрощеного Плану рахунків. Форми обліку малих підприємств. Склад фінансових звітів малих підприємств. Структура і порядок складання Балансу (ф. №1-м). Структура і порядок складання Звіту про фінансові результати (ф. №2-м).

Рекомендації до теоретичної частини. Зміст статей, форму та порядок заповнення Фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва в складі Балансу (ф. №1-м) і Звіту про фінансові результати (ф. №2-м), а також зміст статей і форму Спрощеного фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва в складі Балансу (ф. №1-мс) і Звіту про фінансові результати (ф. №2-мс) встановлює П(С)БО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва».

Відповідно до п. 3 ст. 55 Господарського кодексу України від 16.01.2003р. № 436-IV **суб'єктами малого підприємництва (СМП)** є фізичні та юридичні особи – суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми та форми власності, в яких за звітний (фінансовий) рік:

- середньооблікова чисельність працюючих не перевищує 50 осіб;

- обсяг доходу від реалізації продукції (робіт, послуг) не перевищує суми, еквівалентної 10,0 млн євро за середньорічним курсом Національного банку України щодо гривні.

Не мають право на складання Фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва (ф. №1м, №2м) підприємства, які відповідно до законодавства складають фінансову звітність з 2012 року за міжнародними стандартами фінансової звітності.

Рекомендації до практичної частини. Слід звернути увагу на порядок складання Звіту про фінансові результати за формою №2-м, який на відміну від форми №2 має один розділ і меншу кількість рядків у зв'язку з тим, що суб'єктам малого підприємництва дозволяється групувати окремі види доходів і витрат.

При складанні Звіту за формою №2м студенту необхідно звернути увагу на використання суб'єктам малого підприємництва робочого Плану рахунків, який застосовується не в повному обсязі, а діє за спрощеною формою. Відповідно до нього побудована і фінансова звітність.

Для суб'єктів малого підприємництва дозволяється об'єднувати облік розрахунків, додаткового капіталу, готової продукції на одному балансовому рахунку, показувати забезпечення, довгострокові зобов'язання в цілому.

Тема 8. Особливості заповнення додатку до приміток до річної фінансової звітності «Інформація за сегментами»

В темі розглядаються: Порядок складання Додатку до Приміток до річної фінансової звітності «Інформація за сегментами» за формою № 6. Порівняння показників звітності за сегментами з річною фінансовою звітністю та порівняння показників форм фінансової звітності.

Рекомендації до теоретичної частини. Підприємства, які здійснюють декілька видів діяльності чи мають підрозділи або дочірні підприємства в різних регіонах, мають відображати в Примітках до фінансової звітності інформацію щодо виділених звітних сегментів із врахуванням певних критеріїв.

Загальні вимоги щодо розкриття інформації та форми звіту «Інформація за сегментами» регулюються П(С)БО 29 «Фінансова звітність за сегментами». Починаючи з річної

звітності за 2005 рік, запроваджено Додаток до річної фінансової звітності «Інформація за сегментами» за формою № 6.

Сегмент – це певний вид продукції, напрямок виробництва або реалізації. Згідно П(С)БО 29 виділяють такі звітні сегменти: господарський та географічний.

Господарський сегмент – відокремлювана частина діяльності підприємства з виробництва та (або) продажу певного виду (або групи) продукції (товарів, робіт, послуг), яка відрізняється від інших.

Географічний сегмент – це відокремлювана частина діяльності підприємства з виробництва та (або) продажу певного виду (або групи) продукції (товарів, робіт, послуг) у конкретному економічному середовищі.

Додаток до річної фінансової звітності «Інформація за сегментами» (ф. № 6) складається з III розділів:

I Показники пріоритетних звітних сегментів;

II Показники за допоміжними звітними сегментами;

III Показники за допоміжними звітними географічними сегментами.

Рекомендації до практичної частини. Студент повинен вивчити відомості про можливі звітні сегменти підприємства, зокрема про господарський чи географічний, що відображаються в Додатку до річної фінансової звітності форми № 6 Інформація за сегментами. Ознайомитись з методикою визначення сегментів. Розглянути документи, які використовуються при здійсненні розрахунків, які при цьому допускаються неточності, зазначити їх, запропонувати правильні розрахунки.

Тема 9. Загальні положення складання та подання податкової звітності

В темі розглядаються: Система оподаткування в Україні як складова взаємовідносин держави з суб'єктами підприємницької діяльності. Принципи формування податкового законодавства. Класифікація податків. Порядок складання податкової

декларації, її подання до контролюючих органів. Механізм внесення змін до податкової звітності. Відповідальність платників податків.

Рекомендації до теоретичної частини. Згідно системи оподаткування в Україні подання податкової звітності до державних податкових органів є важливою складовою взаємовідносин держави із суб'єктами підприємницької діяльності, що здійснюють свою діяльність на території України згідно діючого законодавства, та визнані платниками відповідних податків. Основою для ведення податкового обліку та складання податкової звітності є дані бухгалтерського обліку, ведення якого є обов'язковим для всіх суб'єктів підприємницької діяльності.

Податкова декларація, розрахунок (далі – податкова декларація) – документ, що подається платником податків контролюючому органу у строки, встановлені законом, на підставі якого здійснюється нарахування та/або сплата податкового зобов'язання, чи **документ**, що свідчить про суми доходу, нарахованого (виплаченого) на користь платників податків – фізичних осіб, суми утриманого та/або сплаченого податку.

Митні декларації прирівнюються до податкових декларацій для цілей нарахування та/або сплати податкових зобов'язань.

Додатки до податкової декларації є її невід'ємною частиною.

Платник податку на прибуток подає разом з відповідною податковою декларацією квартальну або річну фінансову звітність.

Платники податку на прибуток, малі підприємства, віднесені до таких відповідно до Господарського кодексу України, подають разом з річною податковою декларацією річну фінансову звітність.

У складі фінансової звітності платник податків **має право** зазначати тимчасові та постійні податкові різниці.

Форма податкової декларації встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику.

Форма, порядок та строки подання митної декларації визначаються Митним кодексом України.

Податкова звітність з ПДВ подається в електронній формі до контролюючого органу всіма платниками цього податку з дотриманням умови щодо реєстрації електронного підпису підзвітних осіб.

Податкові Декларації та Розрахунки складаються за всіма податками, зборами та обов'язковими платежами, платниками яких є підприємство. На 01.01.2015 року згідно Податкового кодексу України (ПКУ) до **загальнодержавних** належать такі податки та збори:

1. податок на прибуток підприємств;
2. податок на доходи фізичних осіб;
3. податок на додану вартість;
4. акцизний податок;
5. екологічний податок;
6. рентна плата;
7. мито.

До **місцевих податків** належать:

1. податок на майно;
2. єдиний податок.

До **місцевих зборів** належать:

1. збір за місця для паркування транспортних засобів;
2. туристичний збір.

Студенту необхідно вивчити та засвоїти основні питання щодо складання та подання податкової звітності з окремих податків:

1. Звітність з податку на прибуток підприємств (Склад податкової звітності з податку на прибуток підприємства. Форма декларації та додатків. Звітний період. Порядок заповнення декларації з податку на прибуток та додатків. Терміни подання декларації та сплати податку).

2. Звітність з податку на додану вартість (Склад податкової звітності з ПДВ. Форма декларації, додатків до неї та

порядок їх заповнення. Звітні періоди. Порядок реєстрації податкової накладної в ЄРПН, порядок заповнення уточнюючого розрахунку податкових зобов'язань з ПДВ у зв'язку з виправленням самостійно виявлених помилок, додатків до декларації. Внесення змін до податкової звітності).

3. Звітність з інших податків (Склад податкової звітності, форми декларацій та додатків до них, звітні періоди, порядок складання та подання звітності з екологічного податку, акцизного податку, податку на доходи фізичних осіб, рентної плати, мита, єдиного податку, податку на майно та місцевих зборів).

Рекомендації до практичної частини. Податкові Декларації та розрахунки складаються за всіма податками, зборами та обов'язковими платежами, платниками яких є підприємство.

При складанні податкової звітності необхідно керуватись нормами глави 2 Розділу 2 ПКУ, статтями ПКУ, що регламентують порядок складання та подання податкової звітності по окремим податкам та іншими нормативними актами, зокрема **Порядками заповнення і подання податкової звітності** з окремих видів податків та зборів, затвердженими Наказами Міністерства фінансів України, а також лекційним матеріалом з дисципліни «Звітність підприємств».

Тема 10. Загальні поняття про статистичну звітність

В темі розглядаються: Загальні поняття про статистичну звітність. Законодавчі і нормативні акти, які регламентують склад і порядок подання статистичної звітності. Залежність форм і кількість звітності від виробничого напрямку підприємства. Мета складання, періодичність, форми і перелік показників статистичної звітності на сільськогосподарських підприємствах. Порядок заповнення основних форм.

Рекомендації до теоретичної частини. Відповідно до Закону України «Про державну статистику» усі юридичні особи та особи, які займаються підприємницькою діяльністю,

структурні одиниці безкоштовно подають дані, необхідні для проведення державних статистичних спостережень.

Статистичний звіт – документ, в якому наведено статистичні дані про роботу підприємства; він представляється до спеціальної установи (регіональний орган державної статистики) в затвержені терміни за підписами уповноважених осіб.

Ціллю статистичних звітів є надання інформації державі про соціально-економічні явища на конкретному підприємстві. Базою для складання статистичних звітів є дані бухгалтерського обліку. В сучасних умовах одночасно діють такі види статистичної звітності.

Державна статистична звітність – це статистична звітність, форми якої затверджуються Державним комітетом статистики, або за його згодою, регіональними органами державної статистики.

Для державної статистичної звітності характерні показники, загальні для різних видів діяльності – звіт про труд, про використання робочого часу та інші.

Галузева статистична звітність розроблюється та затверджується безпосередньо відповідними міністерствами, відомствами, державними комітетами, концернами, за погодженнями з Держкомстатом України.

Органами статистики щорічно уточнюється Загальнодержавний табель (перелік) форм державних спостережень для об'єднань, підприємств, організацій і установ України для всіх форм власності.

Рекомендації до практичної частини. Необхідно звернути увагу і вивчити форми звітності, які містять вартісні показники і складаються на підставі даних бухгалтерського обліку.

Розглянути порядок складання форм статистичної звітності з руху продукції, праці, фінансів і зовнішньоекономічної діяльності, оскільки багато показників цих форм впливають з даних бухгалтерського обліку.

Особливу увагу слід приділити вивченню статистичної звітності, що складається підприємствами агропромислового комплексу, до яких належать:

- Посівні площі сільськогосподарських культур під урожай - 4-сг (річна);

- Сівба та збирання врожаю сільськогосподарських культур, проведення інших польових робіт - 37-сг (місячна);

- Внесення мінеральних, органічних добрив, гіпсування та вапнування ґрунтів під урожай - 9-б-сг (річна);

- Стан тваринництва - 24-сг (місячна);

- Підсумки збору врожаю сільськогосподарських культур, плодів, ягід та винограду - 29-сг (річна);

- Збір урожаю сільськогосподарських культур на 1 грудня 20__ року з политих зрошуваних земель, з осушених земель - 29-сг (меліорація) (річна);

- Основні економічні показники роботи сільськогосподарських підприємств за 20__ рік - 50-сг (річна);

- Посівні площі сільськогосподарських культур у домашніх господарствах на території сільської ради під урожай - 4-сільрада (річна);

- Наявність сільськогосподарської техніки в сільськогосподарських підприємствах - 10-мех (річна);

- Основні показники господарської діяльності фермерського господарства, малого підприємства у сільському господарстві - 2-ферм (річна);

- Надходження цукрових буряків на переробні підприємства - 4-заг (місячна);

- Надходження худоби та птиці на переробні підприємства - 11-заг (квартальна);

- Надходження молока на переробні підприємства - 13-заг (квартальна);

- Переробка винограду на виноматеріали - 1-виноград (річна);

- Реалізація сільськогосподарської продукції - 21-заг (місячна), (річна);

- Наявність і надходження зернових та олійних культур -

1-зерно (піврічна);

- Звіт з праці (ф. №1-пв).

Студент повинен детально розглянути основні статистичні форми звітності, зазначити мету їх складання, порядок заповнення, документи бухгалтерського обліку, на підставі яких складена звітність, порядок розрахунку показників тощо.

При складанні статистичної звітності необхідно керуватись **Інструкціями щодо заповнення форми державного статистичного спостереження**, затвердженими Наказами Державного комітету статистики України, а також лекційним матеріалом з дисципліни «Звітність підприємств».

4. ЗАВДАННЯ ДО ТЕОРЕТИЧНОЇ ЧАСТИНИ

1. Склад статистичної звітності, правила складання та періодичність її подання.

2. Статистична звітність щодо продукції, її зміст, джерела інформації, порядок складання та подання.

3. Статистична звітність щодо праці, її зміст, джерела інформації, порядок складання та подання.

4. Статистична звітність щодо фінансів підприємства, її зміст, джерела, інформації, порядок складання та подання.

5. Статистична звітність щодо зовнішньоторговельної діяльності підприємства, її зміст, джерела інформації, порядок складання та подання.

6. Загальні вимоги до складання, зміст і структуру форми статистичної звітності ф. 50 с.-г. «Основні економічні показники роботи сільськогосподарських підприємств».

7. Загальні вимоги до складання, зміст і структуру форми статистичної звітності ф. 21-заг. (річна) «Реалізація сільськогосподарської продукції», її зв'язок з ф. 50 с.-г. «Основні економічні показники роботи сільськогосподарських підприємств».

8. Загальні вимоги до складання, зміст і структуру форми статистичної звітності ф. 29-сг. (річна) «Підсумки збору

врожая сільськогосподарських культур, плодів, ягід та винограду».

9. Загальні вимоги до складання, зміст і структуру форми статистичної звітності ф. 10-мех. «Наявність сільськогосподарської техніки в сільськогосподарських підприємствах», її зв'язок з ф. 50 с.-г. «Основні економічні показники роботи сільськогосподарських підприємств».

10. Загальні вимоги до складання, зміст і структуру форми статистичної звітності № 1-ПВ (квартальна) та № 1-ПВ (місячна) «Звіт з праці». Відмінності між ними.

11. Основні зміни в організації обліку в Україні в зв'язку з реформуванням податкового законодавства.

12. Спеціальний режим оподаткування ПДВ аграрних товаровиробників.

13. Система оподаткування в Україні як складова взаємовідносин держави з суб'єктами підприємницької діяльності. Принципи формування податкового законодавства.

14. Регламентація податкової звітності. Порядок складання та подання податкової декларації до органів державної фіскальної служби.

15. Склад звітності з податку на прибуток підприємств та порядок її складання.

16. Структура та порядок заповнення декларації з податку на прибуток підприємств. Характеристика додатків до декларації.

17. Визначення, визнання та склад доходів та витрат платника податку на прибуток підприємства. Методика розрахунку податку на прибуток підприємств.

18. Визначення, визнання та склад витрат платника податку на прибуток підприємства. Порядок та терміни подання декларації та сплати податку на прибуток підприємств.

19. Порядок та терміни подання декларації з податку на прибуток підприємств та сплати авансових внесків. Методика розрахунку податку на прибуток підприємств.

20. Порядок заповнення уніфікованої форми декларації з ПДВ, її структура та склад податкової звітності з ПДВ.

21. Подання декларації та звітні періоди з ПДВ. Адміністрування ПДВ.

22. Перелік, порядок заповнення та подання додатків до декларації з ПДВ. Адміністрування ПДВ.

23. Адміністрування ПДВ. Порядок складання та реєстрації податкових накладних.

24. Групи платників, критерії відповідності, ставки податку та строки сплати, особливості обліку єдиного податку. Порядок заповнення звітності з єдиного податку.

25. Порядок нарахування, утримання та сплати податку на доходи фізичних осіб. **Податкова знижка.** Податкові соціальні пільги. Порядок заповнення та терміни подання звітності з ПДФО.

26. Порядок обчислення акцизного податку. Порядок і строки сплати та подання звітності з акцизного податку.

27. **Сутність екологічного податку, платники, об'єкти, база та ставки оподаткування. Порядок подання звітності та строки сплати податку.**

28. Склад звітності з податку на майно. Порядок її складання та подання.

29. Звітність з місцевих зборів. Порядок її складання та подання.

5. ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТИЧНОЇ ЧАСТИНИ

Завдання 1.

На підставі умовних даних про роботу підприємства за звітний період 20__ року необхідно розрахувати податкове зобов'язання та заповнити податкову декларацію з податку на прибуток підприємства.

Показники	Сума, грн
1. Дохід від реалізації товарів (в т.ч. ПДВ)	1206600,00
2. Дохід від реалізації робіт (в т.ч. ПДВ)	366090,90
3. Доходи від операцій оренди (в т.ч. ПДВ)	13860,00

Показники	Сума, грн
4. Вартість товарів (робіт, послуг), безоплатно отриманих у звітному періоді (з ПДВ)	4710,60
5. Доходи від врегулювання сумнівної заборгованості у разі неповернення заборгованості за кредитними угодами, за якими минув термін позовної давності	5940,00
6 Прямі матеріальні витрати	640910,50
7. Прямі витрати на оплату праці	340400,00
8. Сума внесків на соціальні заходи з оплати праці працівників зайнятих на виробництві	126594,76
9. Амортизація виробничих основних засобів, безпосередньо пов'язаних з виробництвом товарів, виконанням робіт, наданням послуг	79800,00
10 Інші прямі витрати	12480,60
11. Витрати на оплату праці працівників зайнятих управлінням виробництвом	9600,00
12. Внески на соціальні заходи з оплати праці працівників зайнятих управлінням виробництвом	3570,24
13. Амортизація основних засобів загальновиробничого призначення	23570,80
14. Витрати на оплату праці управлінського персоналу	17400,00
15. Інші адміністративні витрати	10700,00
16. Внески на соціальні заходи з оплати праці управлінського персоналу	6471,06
17. Витрати на службові відрядження управлінського персоналу	2100,45
18. Витрати на транспортування готової продукції (товарів) між складами підрозділів підприємства	8650,40
19. Витрати на рекламу	16010,00
20. Витрати за користування кредитом, що не включені в собівартість придбаного активу	7005,00

Показники	Сума, грн
21. Інші операційні витрати	3670,00
22. Від'ємне значення об'єкта оподаткування попереднього звітного періоду	4090,25

Завдання 2.

На підставі вихідних даних слід розрахувати суму податку на прибуток за звітний період ТОВ «Шлях» та скласти Податкову декларацію. Товариство є платником податку на додану вартість.

Вихідні дані, грн.

1. Реалізовані транспортні послуги підприємству «Альфа» 120 000,0;
2. Собівартість реалізованих транспортних послуг 70 000,0;
3. Наданий звіт про відрядження начальника маркетингу (додані білети, п/накладні на придбання з/частин) на суму 2 400,0 грн, у тому числі ПДВ 300,0 грн;
4. Отримано Акт про проведені рекламні заходи від МПП «Фора», у тому числі ПДВ 9000,0;
- 5 Отримано рахунок від орендодавця за оренду офісу, у тому числі ПДВ 360,0;
- 6 Проведено перерахування коштів дитячому фонду 7000,0;
- 7 Перераховано постачальнику сума штрафу за неналежне виконання Контракту 2000,0;
- 8 Отримано суму неустойки та пені від МПП «Ритм» 500,0;
- 9 Реалізовані запасні частини з оптового складу покупцям 1800,0;
- 10 Собівартість реалізованих матеріалів 1200,0.

Завдання 3.

На підставі вихідних даних необхідно визначити суму податку на прибуток за звітний період ПП «Зірка» та скласти Податкову декларацію. Підприємство є платником податку на додану вартість.

Вихідні дані, грн.

1. Реалізована продукція покупцю ТОВ «Тайм», у тому числі ПДВ 36 000,0;
2. Собівартість реалізованої продукції 12 000,0;

3. Отримані від постачальників штрафи за неналежне виконання контракту 1000,0;

4. Здійснена передплата постачальнику МПП «Ікс» за майбутню поставку товару 3000,0;

5. Отримана поворотна фінансова допомога від фізичної особи-засновника терміном на два роки (до кінця кварталу не повернена) 10000,0;

6. Дохід від курсової різниці 300,0;

7. Витрати на будівництво основних засобів згідно акту виконаних будівельних робіт підрядника - МПП «Будівельник», у тому числі ПДВ 18000,0;

8. Виконано поточний ремонт виробничого цеху власними силами 6000,0.

Довідка: Балансова вартість основних виробничих засобів на початок року склала 300000,0 грн.

9. Сума амортизаційних відрахувань адміністративного будинку 2600,0;

10. Сплачено та отримано торговий патент 200,0;

11. Безкоштовно передана власна продукція у лікарню, як благодійна допомога 1000,0;

12. Списана дебіторська заборгованість, по якій минув термін позовної давності 2000,0;

13. Придбанні матеріальні цінності від постачальника МПП «Майстер», у тому числі ПДВ 9 000,0.

Завдання 4.

Необхідно розрахувати податок на прибуток ТОВ «Сокіл» та скласти Податкову декларацію за звітний період на підставі вихідних даних. ТОВ «Сокіл» не є платником податку на додану вартість.

Вихідні дані:

1. Отримано виторг від реалізації товарів в розмірі 58000,0 грн, собівартість реалізації – 40000,0 грн;

2. Використані матеріальні цінності, які передані на склад товариства на відповідальне збереження в сумі 45 800,0 грн;

3. Здійснено експортне відвантаження товарів на суму 2000,0 доларів США, що в національному еквіваленті складає 40000,0 грн, собівартість реалізації товарів – 9000,0 грн;

4. Отримано безповоротну фінансову допомогу терміном на два роки від фізичної особи (не засновника) у сумі 6000,0 грн;

5. Для виробничих потреб були використані матеріали в сумі 12000,0 грн;

7. Був здійснений ремонт невиробничих основних засобів у сумі 4520,0 грн, балансова вартість основних засобів на початок періоду становила 145700,0 грн.

8. Були придбані передплатні видання: журнал «Наталі» на суму 2000,0 грн, журнал «Бізнес» на суму 3000,0 грн.

Завдання 5.

На підставі умовних даних про роботу СТОВ «Житниця» за жовтень 20__ року, яке обрало спеціальний режим оподаткування ПДВ, необхідно розрахувати зобов'язання підприємства та заповнити декларації з податку на додану вартість:

Показники	Сума, грн
1. Реалізовано зерно озимої пшениці та ячменю власного виробництва (в т.ч. ПДВ)	141600,00
2. Реалізовано гречаної крупи виробленої на давальницьких умовах з власної сировини (в т.ч. ПДВ)	45120,90
3. Реалізовано соняшникової олії виробленої на власних потужностях із закупленого соняшнику (в т.ч. ПДВ)	81600,00
4. Реалізовано дерев'яного бруса на орендованих потужностях із закупленої деревини в лісгоспі (в т.ч. ПДВ)	12900,00
5. Надано послуги з ремонту школи	33240,60
6. Придбано мінеральні добрива (в т.ч. ПДВ)	48630,00
6. Придбано насіння соняшнику для виробництва соняшникової олії (в т.ч. ПДВ)	30150,00
7. Придбано деревину в лісгоспі (в т.ч. ПДВ)	6900,30
8. Придбано інструменти для пилорами (в т.ч. ПДВ)	18540,00

Завдання 6.

На підставі наведених даних необхідно визначити суму ПДВ, що підлягає сплаті до бюджету або відшкодуванню, скласти Податкову декларацію за умови проведення наступних господарських операцій підприємством «Норма».

Вихідні дані:

1. Проведена попередня оплата постачальнику - неплатнику ПДВ за товари, що підлягають відвантаженню в наступному періоді у розмірі 20000,0 грн.

2. Повернені частково товари покупцями, реалізовані в минулому періоді, за продажною вартістю 1800,0 грн, у тому числі ПДВ. Собівартість товару – 800,0 грн.

3. Отримані товари по імпорту на суму 3000,0 дол. США. Курс – 24,0 грн за 1\$ США. Митний збір – 100,0 грн, мито - 10%. Сплачений ПДВ при імпорті.

4. Отриманий рахунок і податкова накладна зареєстрована у ЄРПН за придбані в Україні товари на суму 3000,0 грн, у тому числі ПДВ.

5. Відвантажені товари резидентам на суму 39000,0 грн, у тому числі ПДВ.

Собівартість товарів – 21000,0 грн.

6. Реалізовані товари на експорт в Угорщину за контрактною вартістю 3000,0 євро за курсом 26,0 грн/євро. Собівартість реалізації 10000,0 грн. Митні платежі – 500,0 грн.

7. Придбані невиробничі основні фонди на суму 24000,0 грн, у тому числі ПДВ. Податкова накладна зареєстрована у ЄРПН.

8. Отримані товари на суму 20000,0 грн, крім того ПДВ, в рахунок раніше наданого авансу (див. операцію 1).

Завдання 7.

На підставі наведених даних необхідно визначити суму ПДВ, що підлягає сплаті до бюджету або відшкодуванню, скласти Податкову декларацію за умови проведення наступних господарських операцій підприємством «Будівельник».

Вихідні дані:

1. Отримано від постачальника виробничі запаси суму 12600,0 грн, у тому числі ПДВ. Податкова накладна не зареєстрована в ЄРПН.

2. Відвантажено товарів за договірною вартістю на суму 180000,0 грн, у тому числі ПДВ.

3. Відвантажено за бартером продукції на суму 33600,0 грн, у тому числі ПДВ. В обмін отримано транспортні послуги. Податкова накладна зареєстрована.

4. Отримана попередня оплата за готову продукцію, яка підлягає відвантаженню у наступному періоді на суму 66000,0 грн, у тому числі ПДВ.

5. Частково повернений покупцем товар на суму 600,0 грн, у тому числі ПДВ.

Собівартість товару 200,0 грн. Складено коригування до податкової накладної.

6. Отримано акт виконаних робіт і зареєстрована податкова накладна за роботи по будівництву приміщення спортивного залу та кімнати відпочинку робітників на суму 48000,0 грн, у тому числі ПДВ.

7. Сплачено аванс постачальнику за майбутні поставки сировини на суму 14400,0 грн, крім того ПДВ. Податкова накладна зареєстрована у ЄРПН.

Завдання 8.

На підставі наведених даних необхідно визначити суму ПДВ, що підлягає сплаті до бюджету або відшкодуванню, скласти Декларацію за умови проведення наступних господарських операцій підприємством «Максим».

Вихідні дані:

1. Сума отриманих маркетингових послуг складає 4100,0 грн, у тому числі ПДВ. Накладна не зареєстрована у ЄРПН.

2. Отриманий за накладною телевізор для кімнати відпочинку за договірною вартістю 2490,0 грн, у тому числі ПДВ. Податкова накладна зареєстрована у ЄРПН.

3. Отриманий рахунок і податкова накладна зареєстрована у ЄРПН за комунальні послуги на суму 1540,0 грн, у тому числі ПДВ.

4. Придбало кабель за імпортом за договірною вартістю 1000,0 дол. США. Курс НБУ на дату митного оформлення – 23,0 грн/дол. Мито - 10%. Митний збір – 200,0 грн. Суму ПДВ слід визначити самостійно.

5. Відвантажена готова продукція на експорт за договірною вартістю 18000 грн.

6. Відвантажена готова продукція вітчизняним покупцям за договірною вартістю 60000,0 грн, у тому числі ПДВ. Частина була сплачена у попередньому місяці на суму 9600,0 грн, у тому числі ПДВ. Податкова накладна зареєстрована у ЄРПН.

Завдання 9.

ТОВ «Глорія» у звітному періоді відвантажило покупцю «А» пілососи на суму 24000,0 грн та отримало передоплату від замовника «Б» за майбутню поставку пральних машин у сумі 30000,0 грн. Собівартість пральних машин становить 18000 грн, пілососів – 12000,0 грн. ТОВ "Глорія" є платником податку на додану вартість.

Необхідно розрахувати податок на прибуток ТОВ «Глорія» за звітний період та скласти податкову декларацію.

Завдання 10.

ТОВ «Інтер» у звітному кварталі отримало передоплату в сумі 10800,0 грн від замовника «В» за будівельно-монтажні роботи і виконало ремонтні роботи замовнику «С» на суму 8000,0 грн. Собівартість виконаних будівельно-монтажних робіт складає 6000,0 грн, ремонтних робіт – 5000,0 грн. ТОВ «Інтер» є платником податку на додану вартість.

Необхідно розрахувати податок на прибуток ТОВ «Інтер» за звітний період та скласти податкову декларацію.

6. ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ

1. Види статистичної звітності та порядок розробки форм державної статистичної звітності.
2. Розкрити порядок заповнення I розділу ф. 50 с.-г. «Основні економічні показники роботи сільськогосподарських підприємств» - «Виробництво і реалізація сільськогосподарської продукції і послуг».
3. Розкрити порядок заповнення II розділу ф. 50 с.-г. «Основні економічні показники роботи сільськогосподарських підприємств» - «Витрати на виробництво продукції сільського господарства і послуг».
4. Розкрити порядок заповнення V розділу ф. 50 с.-г. «Основні економічні показники роботи сільськогосподарських підприємств» - «Баланс продукції сільського господарства».
5. Розкрити порядок заповнення граfi 6 розділу I ф. 50 с.-г. «Основні економічні показники роботи сільськогосподарських підприємств» - «Повна собівартість» реалізованої продукції.
6. Розкрити загальні вимоги до складання, зміст і структуру форми статистичної звітності ф. 50 с.-г. «Основні економічні показники роботи сільськогосподарських підприємств».
7. Розкрити порядок заповнення граfi 3 розділу I ф. 50 с.-г. «Основні економічні показники роботи сільськогосподарських підприємств» - «Виробнича собівартість». Розкрити структуру виробничої собівартості сільськогосподарської продукції.
8. Розкрити загальні вимоги до складання, зміст і структуру форми статистичної звітності ф. 21-заг. (річна) «Реалізація сільськогосподарської продукції», її зв'язок з ф. 50 с.-г. «Основні економічні показники роботи сільськогосподарських підприємств».
9. Розкрити загальні вимоги до складання, зміст і структуру форми статистичної звітності ф. 29-сг. (річна) «Підсумки збору врожаю сільськогосподарських культур, плодів, ягід та винограду».

10. Розкрити загальні вимоги до складання, зміст і структуру форми статистичної звітності ф. 10-мех. «Наявність сільськогосподарської техніки в сільськогосподарських підприємствах», її зв'язок з ф. 50 с.-г. «Основні економічні показники роботи сільськогосподарських підприємств».

11. Розкрити загальні вимоги до складання, зміст і структуру форми статистичної звітності № 1-ПВ (квартальна) «Звіт з праці».

12. Розкрити загальні вимоги до складання, зміст і структуру форми статистичної звітності № 1-ПВ (місячна) «Звіт з праці».

13. Розкрити порядок заповнення розділу 1 «Сільськогосподарські культури» форми № 29-сг. «Підсумки збору врожаю сільськогосподарських культур, плодів, ягід та винограду».

14. Порядок складання та подання податкової звітності до контролюючих органів.

15. Порядок внесення змін до податкової звітності.

16. Відповідальність платників податків.

17. Склад звітності з податку на прибуток підприємств. Порядок заповнення декларації.

18. Склад звітності з податку на прибуток підприємств. Терміни подання декларації та сплати податку.

19. Склад звітності з ПДВ. Звітні (податкові) періоди та строки подання декларації з ПДВ.

20. Склад звітності з ПДВ, порядок її оформлення та подання.

21. Порядок заповнення та подання податкової декларації з ПДВ.

22. Охарактеризувати додатки, що заповнюються до податкової декларації з ПДВ

23. Порядок заповнення та подання уточнюючого розрахунку з ПДВ.

24. Порядок заповнення податкового розрахунку сум податку на доходи фізичних осіб.

25. Порядок проведення коригувань податкового розрахунку сум податку на доходи фізичних осіб.

26. Платники та об'єкти оподаткування акцизним податком. Склад звітності з акцизного податку.

27. Порядок подання декларації з акцизного податку до контролюючих органів.

7. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV від 16.07.1999 р., із змінами // <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14>

2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 – 34 // <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>

3. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. // <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11>

4. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом Міністерства фінансів України № 291 від 30.11.1999 р., із змінами // <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0893-99>

5. Господарський кодекс України № 436-IV від 16.01.2003 р., із змінами // <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=436-15>

6. Податковий кодекс України // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

7. Наказ Міністерства фінансів України «Про Примітки до річної фінансової звітності» № 302 від 29.11.2000 р., із змінами // <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0904-00>

8. Закон України «Про державну статистику» № 2615-XII від 17.09.1992 р., із змінами // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2614-12>

9. Гарасим П.М. Податковий облік і звітність на підприємствах : Підручник / П.М. Гарасим, Г.П. Журавель, – К. : ВД «Професонал», 2014. – 448 с.

10. Гусакова О.С. Податковий облік : Навч. Посібник / О.С. Гусакова, – К. : Центр навчальної літератури, 2011. – 360 с.
11. Іванов Ю.Б., Податковий облік і звітність / Ю.Б. Іванов, О.Є. Найденко, – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2013. – 168 с.
12. Данілов О.Д. Оподаткування місцевими, ресурсними, рентними податками та зборами. Неподаткові платежі / О.Д. Данілов, Ю.В. Лапшин, В.А. Онищенко. – Ірпінь : Академія ; ДПС України, 2012. – 292 с.
13. Іванов Ю.Б. Операції з платниками єдиного податку : податковий облік та податкові наслідки // Операції з нестандартними контрагентами. – Бухгалтерія. – 2013. – Вип. 8. – С. 94-111.
14. Крисоватий А.І. Податкова система : Навч. посіб. / А.І. Крисоватий, О.М. Десятнюк. – Тернопіль : Карт-бланш, 2013. – 332 с.

РЕСУРСИ:

1. Нормативно-правова база (Закони України, Методичні рекомендації, Інструкції, що регламентують порядок складання та подання звітності в Україні).
2. Бланки фінансової, податкової та статистичної звітності.
3. Фінансова, податкова та статистична звітність сільськогосподарських підприємств.
4. Обчислювальна техніка.
5. Літературні фонди бібліотеки ХНТУСГ ім. П. Василенка та інших бібліотек міста.

Слід зазначити, що у зв'язку з достатньо частими змінами та доповненнями у вітчизняних законодавчих та нормативних актах, які регламентують складання та подання звітності підприємств в Україні, основним джерелом інформації з дисципліни «Звітність підприємства» є Інтернет-ресурси та фахові періодичні видання, тому для опанування дисципліни на належному рівні студентам необхідно постійно стежити за новими положеннями, що публікуються в офіційних виданнях та в періодичній літературі.

Додаток А

Зразок оформлення титульної сторінки контрольної роботи

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА**

ІНІ бізнесу і менеджменту (заочне відділення)

Кафедра обліку та аудиту

КОНТРОЛЬНА РОБОТА

з дисципліни «Звітність Підприємств»

Варіант _____

Студента (ки) _____ курсу _____ групи
спеціальності _____

_____ (прізвище та ініціали)

Викладач: д.е.н., доцент, Рижикова Н.І.

Національна шкала _____

Кількість балів: _____

Оцінка: ECTS _____

Харків – 20____

Навчальне видання

**Наталія Іванівна Рижикова
Юрій Олександрович Зайцев**

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ЩОДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЗВІТНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ»
ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ
071 – «ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ»**

Підписано до друку 17.03.2019 р. Формат 60x84/16.
Папір 80 г/м². Гарнітура Times New Roman.
Друк офсетний. Обсяг: 2,6 ум.-друк. арк.; 13 обл.-вид.арк.
Наклад 100 прим.

Видавництво ТОВ «Стильна типографія»
Україна, 61002, Харків, вул. Чернишевська, 28а.

Тел.:(057)754-49-42

e-mail: zebraprint-zakaz@mail.ru

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:

Серія ДК №5493 від 22.08.2017 р.